

דו"ח מיוחד

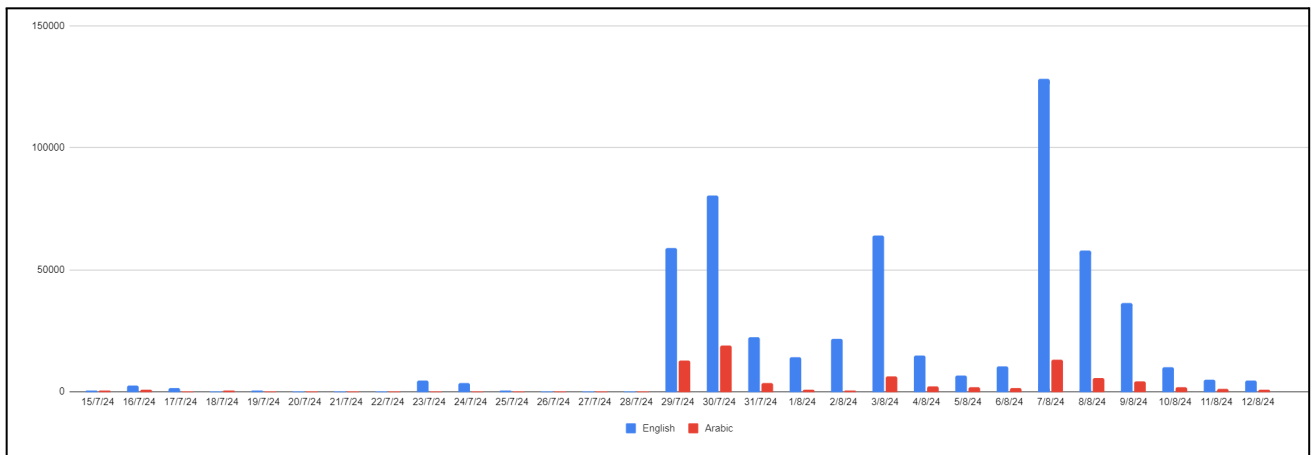
היקף השיח האנטישמי ברשתות החברתיות בעקבות פרשת
"שדה תימן" - ניתוח ראשוני

12 באוגוסט 2024

המידע המובא בדו"ח מבוסס על דיווחים ומידע שהתקבל באמצעות ניטור רשתי בסיוע מערכות טכנולוגיות. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות עושה את מירב המאמצים על מנת להבטיח כי המידע יהיה מדויק רלוונטי ומעודכן. עם זאת, יובהר כי המידע בדו"ח מוגש כמות שהוא ("AS IS") ואין ביכולת המשרד להיות אחראי לשלמותו של המידע או להתאמתו למטרה או לשימוש מסוימים. במידה ויתגלו אי-דיוקים או טעות במידע, נודה על מסירת הודעה באמצעות דוא"ל שכתובתו: DIASPORA@PMO.GOV.IL

עיקרי הדברים

- המחקר הנוכחי מציג בדיקה ראשונית של השיח האנטישמי והאנטי-ישראלי ברשתות החברתיות המובילות באנגלית ובערבית, בעקבות פרשת ההתעללות בעצירים עזתים במתקן הכליאה שדה תימן, ומעצר חיילי מילואים החשודים במעורבות באירוע.
- במהלך מחקר זה זוהו ארבעה נרטיבים מרכזיים אשר התפתחו בעקבות פרשת שדה תימן וקיבלו תאוצה בעיקר בין התאריכים 8.8-28.7.
- שניים מהם, שמגדירים את שדה תימן כ-"מחנה ריכוז" ומשווים אותו למתקן גואנטנמו האמריקאי ולכלא אבו גרייב שבעיראק, אוזכרו עשרות אלפי פעמים (יותר מ-15K) במהלך השבוע שאחרי התפוצצות הפרשה, ומאז חלה דעיכה בדומיננטיות שלהם.
- השניים האחרים, שמציגים את צה"ל כצבא נאצי ומאשימים את ישראל והיהדות בעידוד אונס מכוון, אינם חדשים ומלווים את תנועת הדה-לגיטימציה כבר מספר שנים. עם זאת, השיח סביבם התחדש לאחרונה בעקבות הפרשה, כאשר אוזכרו אלפי פעמים ומאז חלה דעיכה בדומיננטיות שלהם.
- כמו כן, נראה כי סיקור הפרשה בתקשורת הערבית וברשתות החברתיות לווה גם בדיסאינפורמציה בנוגע למעשים המיוחסים לחיילי צה"ל וכן למצבם הבריאותי של העצירים.
- המונחים וההאשטגים שאותרו מתוארים באופן מפורט במסמך (כולל הצירופים הפופולריים ביותר), וכן מצורפים כנספח.

השימוש במונח "שדה תימן" בערבית (אדום) ובאנגלית (כחול) ברשת "X" בין התאריכים 12.8-15.7

המידע המובא בדו"ח מבוסס על דיווחים ומידע שהתקבל באמצעות ניטור רשתי בסיוע מערכות טכנולוגיות. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות עושה את מירב המאמצים על מנת להבטיח כי המידע יהיה מדויק רלוונטי ומעודכן. עם זאת, יובהר כי המידע בדו"ח מוגש כמות שהוא ("AS IS") ואין ביכולת המשרד להיות אחראי לשלמותו של המידע או להתאמתו למטרה או לשימוש מסוימים. במידה ויתגלו אי-דיוקים או טעות במידע, נודה על מסירת הודעה באמצעות דוא"ל שכתובתו: DIASPORA@PMO.GOV.IL

רקע

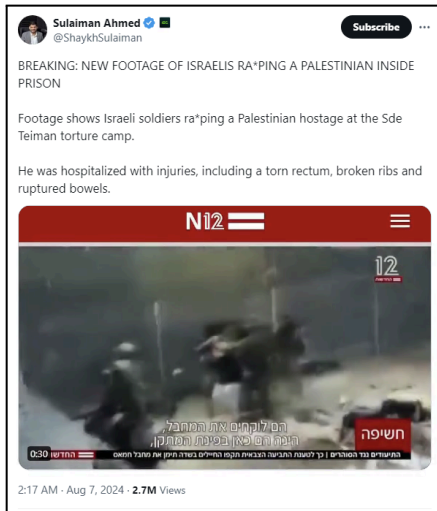
- במהלך חודש יולי 2024, התקשורת הערבית פרסמה כתבות רבות על שחרור עציר בשם פאדי בכר (فادي بكر) ממתקן הכליאה שדה תימן, אשר טען כי היה נתון לעינויים.
- כלי תקשורת המקדמים שיח אנטי-ישראלי מובהק גם פרסמו את עדותו של פאדי בכר על שיטות עינויים והתעללויות שחווה מצד צוות מתקן הכליאה (כמו [Middle East Monitor](#)), מה שהוביל להתבטאויות [אנטישמיות](#) ואנטי-ישראליות ברשתות החברתיות המציגות את ישראל כמדינה שמבצעת באופן שיטתי פשעים נגד העצירים שבחזקתה, כגון עינויים והתעללות מינית גם באמצעות [כלבים](#).
- בסוף חודש יולי דווח בתקשורת הישראלית והבינלאומית כי נפתחה חקירה צבאית נגד חיילי מילואים בעקבות חשד להתעללות חמורה בעצירים בשדה תימן. החקירה הובילה להפגנות נגד מעצר החיילים, ולבסוף גם לפריצה למתקן הכליאה.
- נראה כי הסיקור החדשותי סביב החקירה הוביל גם הוא לעלייה חדה בשיח האנטישמי ברשתות החברתיות ולקידום נרטיבים אנטי-ישראליים המתמקדים בהתעללות המינית המיוחסת לחיילי צה"ל.

נרטיבים מרכזיים

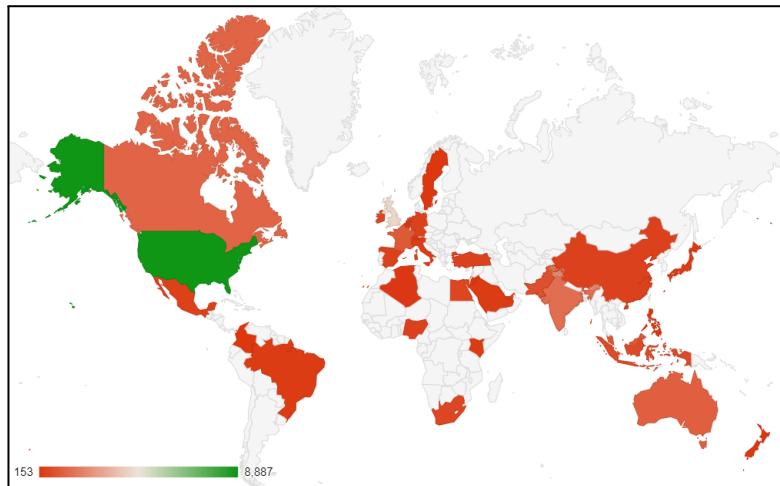
ניתן להבחין בארבעה נרטיבים מרכזיים אשר התפתחו, בעיקר ברשת "X" שם התנהל מרבית השיח סביב הפרשה, באנגלית ובערבית.

שדה תימן הינו "מחנה עינויים" או "מחנה ריכוז"

- התכנים הוויראליים ביותר באנגלית שהתפרסמו ברשת החברתית "X" בנוגע לפרשה מגדירים את שדה תימן כ"[מחנה עינויים](#)" או "[מחנה ריכוז](#)". בין ה-28 ביולי וה-9 באוגוסט הביטוי "Sde Teiman concentration camp" הופיע בפלטפורמה יותר מ-88.5 אלף פעמים וזכה לכ-92.8 מיליון צפיות. המונח זכה בעיקר לשיתופים של יוזרים מארה"ב, בריטניה, הודו וקנדה.
- מרבית הפוסטים העוסקים בנושא מצטטים את האתר הקטארי "Middle East Monitor" שפרסם ב-27 ביולי כתבה שמגדירה את שדה תימן כ"[מחנה מוות](#)".
- נרטיב זה מקדם דמוניזציה של מדינת ישראל המתאפיינת בהיפוך השואה (Holocaust Inversion), ומשווה בין מעשי ישראל למעשי המשטר הנאצי באמצעות שימוש במוטיבים אנטישמיים כמו "מחנה ריכוז" או "מחנה מוות".
- נראה כי נרטיב זה איננו נוכח ברשתות החברתיות בשפה הערבית.

דוגמאות של פוסטים ברשת "א" אשר מגדירים את שדה תימן כ"מחנה עינויים" ו"מחנה ריכוז"

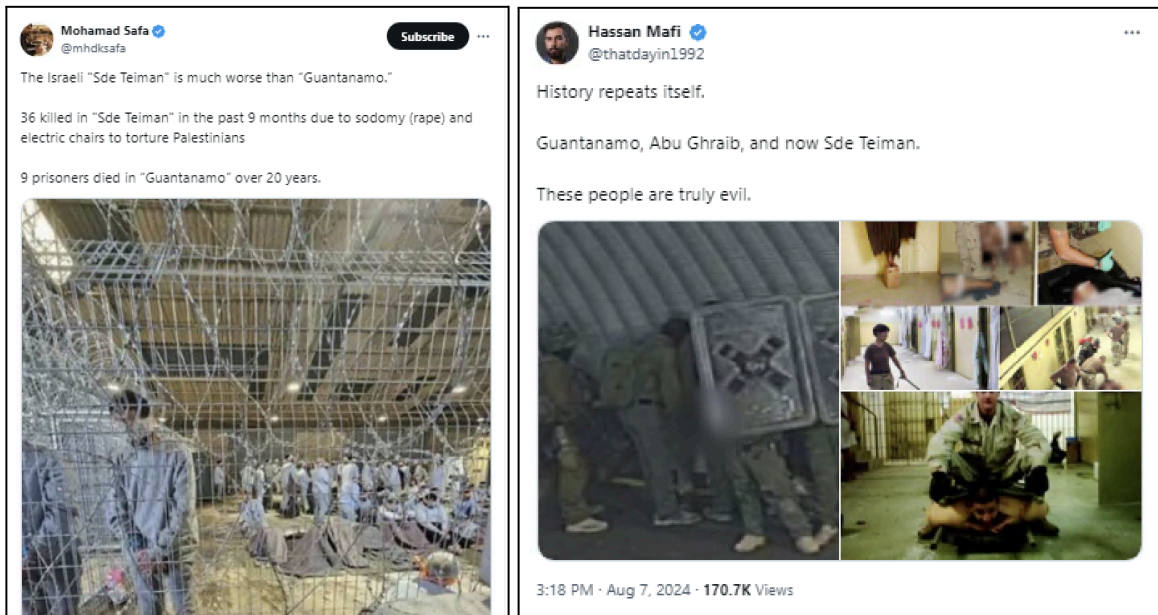
פילוח גיאוגרפי של היוזרים אשר שיתפו את המונח "Sde Teiman concentration camp" ב"א" בין התאריכים 8.7-28.7 מראה כי מרבית התוכן שותף ע"י יוזרים מארה"ב, בריטניה, הודו וקנדה

השוואה בין שדה תימן לבין גואנטנמו/אבו גרייב

- נרטיב נוסף בשפה האנגלית המגדיר את שדה תימן כ"גואנטנמו של ישראל".
- כבר ביוני 2024, האתר הקטארי "Middle East Monitor" פרסם כתבה שהשוותה בין שדה תימן לבין גואנטנמו וכלא אבו גרייב שבעיראק, אשר היה במרכז פרשיית התעללות בעצירים עיראקיים על ידי כוחות אמריקאים ב-2003. הנרטיב התחזק לאור פרסומים זהים באתר אל-ג'זירה בערבית ב-30 ביולי ובאנגלית ב-5 באוגוסט. כמו כן, נרטיב זה אומץ גם על ידי כלי התקשורת של המשטר האיראני כחלק מהניסיון להגדיר את ישראל כמדינה שמבצעת פשעים גרועים יותר מאלה המיוחסים לאמריקאים. גם כלי תקשורת טורקים, כמו TR Haber, קידמו את הנרטיב הזה בשפה הטורקית.

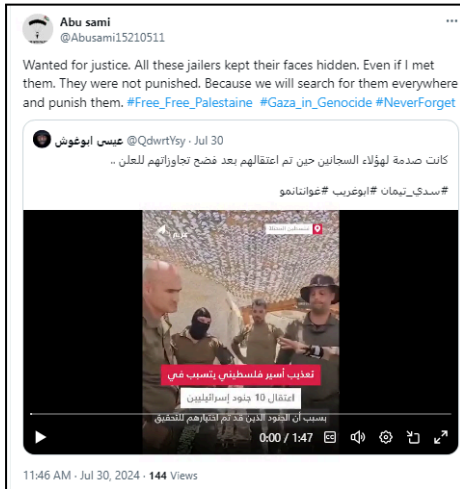
המידע המובא בדו"ח מבוסס על דיווחים ומידע שהתקבל באמצעות ניטור רשתות בסיוע מערכות טכנולוגיות. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות עושה את מירב המאמצים על מנת להבטיח כי המידע יהיה מדויק רלוונטי ומעודכן. עם זאת, יובהר כי המידע בדו"ח מוגש כמות שהוא ("AS IS") ואין ביכולת המשרד להיות אחראי לשלמותו של המידע או להתאמתו למטרה או לשימוש מסוימים. במידה ויתגלו אי-דיוקים או טעות במידע, נודה על מסירת הודעה באמצעות דוא"ל שכתובתו: DIASPORA@PMO.GOV.IL

- השימוש בנרטיב הואץ אף יותר החל מה-6 באוגוסט, בעקבות פרסום סרטון ברשת N12 המראה לכאורה חיילי צה"ל מתעללים בעצירים פלסטינים.
- הנרטיב החל לתפוס תאוצה גם בשפה הערבית, שכן בין ה-28 ביולי וה-8 באוגוסט, הביטוי "غوانتانمو" (גואנטנמו בערבית) הופיע ב-"X" יותר מ-161 פעמים, עלייה של כ-7,950% לעומת השבועיים שלפני כן, וזכה לכ-14.6 אלף צפיות.
- מרבית הפוסטים בערבית בפלטפורמה מצטטים את [עוריב אלרנתאוו](#), מנהל מרכז אל-קודס למחקרים מדיניים בירדן, אשר השווה בין שדה תימן למתקני המעצר בגואנטנמו ואבו-גרייב, והצהיר שביום האסיר הפלסטיני הם ידרשו לפתוח בחקירה בינלאומית על "הפשעים שהתבצעו במתקן המעצר הזה".
- העיתונאי העזתי צ'יאא כחלות, אשר נעצר ל-33 ימים בשדה תימן, השווה [בפוסט](#) את שדה תימן לגואנטנמו, והוסיף כי לא ניתן לתאר את הנעשה שם במילים.
- נרטיב זה מקדם את מוטיב הדה-לגיטימציה של מדינת ישראל, שכן, הוא מתאר את צה"ל ככוח המבצע פשעי מלחמה באופן שיטתי ומייחס לו עוולות שלא ניתן להוכיח את אמיתותן.

שני פוסטים ויראליים ב-"X" המשווים בין [שדה תימן](#) לבין [גואנטנמו ואבו גרייב](#) עם תגובות הכוללות ביטויי שנאה. באחד הפוסטים הוצגה טענה לא מאומתת כי 36 עצירים שהוחזקו בשדה תימן מצאו את מותם בעקבות התעללות מינית ואונס.

המידע המובא בדו"ח מבוסס על דיווחים ומידע שהתקבל באמצעות ניטור רשתי בסיוע מערכות טכנולוגיות. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות עושה את מירב המאמצים על מנת להבטיח כי המידע יהיה מדויק רלוונטי ומעודכן. עם זאת, יובהר כי המידע בדו"ח מוגש כמות שהוא ("AS IS") ואין ביכולת המשרד להיות אחראי לשלמותו של המידע או להתאמתו למטרה או לשימוש מסוימים. במידה ויתגלו אי-דיוקים או טעות במידע, נודה על מסירת הודעה באמצעות דוא"ל שכתובתו: DIASPORA@PMO.GOV.IL

ציורים בערבית המשווים בין שדה תימן לגואנטמו ואבו גרייב. הציור בערבית טוען כי "פשעי ישראל" בשדה תימן יותר גרועים מהפשעים שבוצעו בכלא אבו גרייב, ומשווה את הציונות לגזנות ולנאציזם

"צה"ל הוא צבא נאצי"/"הצבא הבלתי-מוסרי בעולם"

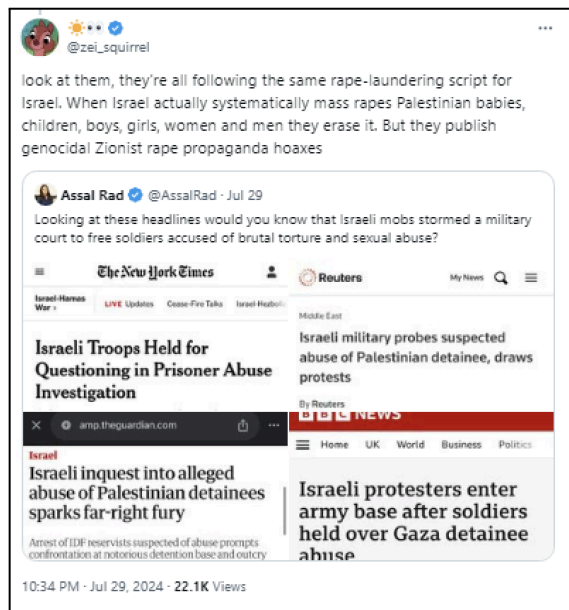
- ההשוואה בין צה"ל לבין גרמניה הנאצית איננה תופעה חדשה, ובעקבות מלחמת "חרבות ברזל" חלה עלייה בשיח בערבית ברשת "X" המגדיר את צה"ל כצבא "נאצי". נראה כי בין ה-28 ביולי וה-8 באוגוסט, הביטוי "الجيش النازي" ("הצבא הנאצי") הופיע בפלטפורמה יותר מ-22.3 אלף פעמים וזכה לכ-151 אלף צפיות. מדובר בעלייה משמעותית באזכור המונח ברשת "X".
- מרבית הפוסטים התומכים בנרטיב זה מצטטים את המשתמש "@Hakeam_ps", שפרסם ב-29 ביולי פוסט המדווח על מקרה אונס קבוצתי שלטענתו אירע בשדה תימן. אותו משתמש פרסם ב-3 באוגוסט פוסט נוסף, בו טען כי שני עצירים עזתיים - אסלאם אלטרסאוי ועמר עבד-אלעזיז ג'ניד - מתו כתוצאה מהעינויים שעברו בשדה תימן.
- פרשת שדה תימן הובילה גם לחידוש הנרטיב האנטי-ישראלי המגדיר את צה"ל כ"צבא הבלתי-מוסרי בעולם" שפורסם בעיקר בשיח באנגלית. התכנים שמקדמים את נרטיב זה קשורים להאשטגים מוכרים כגון "#IsraeliWarCrimes" ו-"#nomoretorture".
- נרטיב זה שמתאפיין בדה-לגיטימציה ודמוניזציה של מדינת ישראל, שכן הוא מציג את צה"ל כצבא בלתי מוסרי שפעילותו מפרה את החוק הבינלאומי. כמו כן, הגדרת צה"ל כצבא נאצי מהווה דוגמה של היפוך השואה (Holocaust Inversion) ומתאפיין באלמנטים אנטישמיים המשווים בין מדינת ישראל למשטר הנאצי.

"ישראל מקדמת אונס"

- נרטיב נוסף הקשור בהאשמת ישראל בתמיכה באונס בא לידי ביטוי בעיקר בשיח באנגלית. נרטיב זה מגדיר את ישראל כ"משטר ציוני אונס" וטוען כי רבנים ישראלים מאשרים הלכתית אונס של לא-יהודים בזמן מלחמה.
- נרטיב זה אינו חדש וממלא תפקיד מרכזי בתעמולה האנטי-ישראלית כבר מספר שנים. במהלך חודש פברואר 2024 החלו להופיע האשמות בגין התעללות מינית של חיילי צה"ל בעצירות פלסטיניות באתרים אנטי-ישראליים (כמו [Monsoweiss](#)), כחלק משיח של ארגוני זכויות אדם (כמו ארגון [Euro-Med Human Rights Monitor](#)) וכן

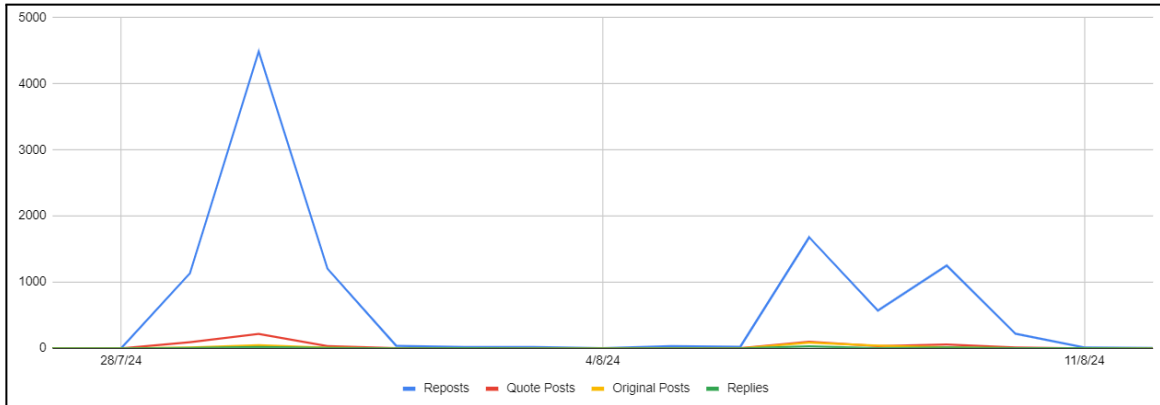
ארגונים בינלאומיים (כמו [נציג האו"ם לזכויות האדם](#)) אחרים. בעקבות פרשת שדה תימן, נרטיב זה שב לשיח הציבורי ברשתות החברתיות.

- ישראל הינה "משטר ציוני אונס" - טענה המאשימה את ישראל במעשי אונס שיטתיים תוך כדי גינוי פוליטיקאים בינלאומיים בשל תמיכתם בישראל ו-"[הלבנת מעשי אונס](#)".
- אישור רבני של אונס בעת מלחמה - טענה זו התפתחה בעקבות פרסום כתבה באתר הטורקי "Yeni Safak" בדצמבר 2023, אשר בה דווח על מינויו של אייל קרים לתפקיד הרב הצבאי הראשי. אותה כתבה מייחסת לרב קרים פסיקה המאשרת לכאורה אונס של נשים לא יהודיות בעת מלחמה. ההאשמות נגד הרב הופיעו גם באתר האנטי-ישראלי "Middle East Eye" בהקשר לפרשת שדה תימן. כמו כן, מספר ציורים באנגלית טענו כי מעבר לפסיקת הרב קרים, למעשים שבוצעו לכאורה בשדה תימן יש מקור תלמודי.
- בעקבות נרטיב זה החלו להופיע האשטאגים חדשים ברשתות החברתיות, שקיבלו חשיפה ב-6 באוגוסט, בעקבות פרסום הסרטון של N12 על שדה תימן. האשטאגים אלה כוללים: "#IsRapeL", "#JewishProRape", "#IsraelRapistEntity", "#IsraeliRapistSympatizer", ו-"#JewishProRape".
- בכל הנוגע לשיח ברשתות החברתיות בערבית, ניכרת עלייה של כ-200% בשימוש במילה "اغتصاب" (אונס) בין ה-28 ביולי וה-8 באוגוסט, בעיקר בצמידות למונחים הקשורים לשדה תימן.
- נרטיב זה מקדם דמוניזציה של מדינת ישראל אשר מצטיירת ככוח צבאי המבצע פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה עם תמיכה חברתית ודתית נרחבת. יתרה מכך, נרטיב זה מנציח תפיסות אנטישמיות בשל הטענה כי ההלכה היהודית מעודדת אונס כפרקטיקה לגיטימית בעת מלחמה.

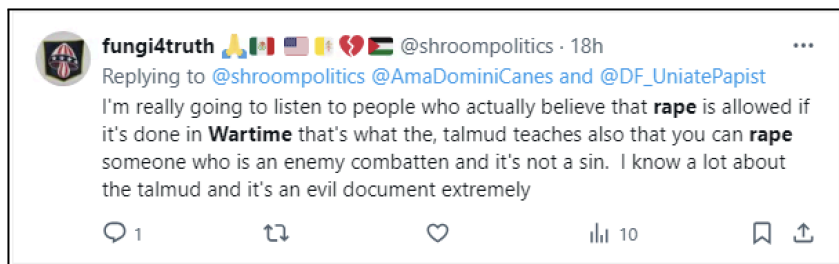
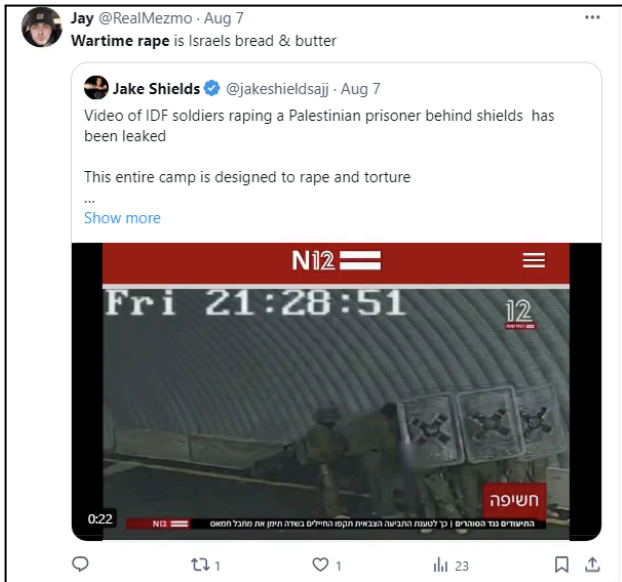

דוגמאות של ציורים המאשימים יהודים בתמיכה באונס ואת ישראל באונס שיטתי

המידע המובא בדו"ח מבוסס על דיווחים ומידע שהתקבל באמצעות ניטור רשתי בסיוע מערכות טכנולוגיות. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות עושה את מירב המאמצים על מנת להבטיח כי המידע יהיה מדויק רלוונטי ומעודכן. עם זאת, יובהר כי המידע בדו"ח מוגש כמות שהוא ("AS IS") ואין ביכולת המשרד להיות אחראי לשלמותו של המידע או להתאמתו למטרה או לשימוש מסוימים. במידה ויתגלו אי-דיוקים או טעות במידע, נודה על מסירת הודעה באמצעות דוא"ל שכתובתו: DIASPORA@PMO.GOV.IL

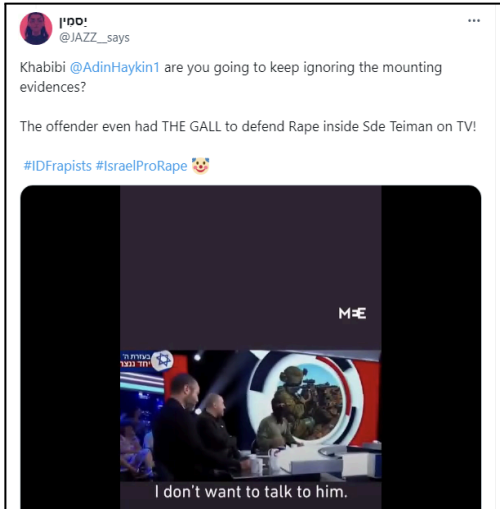

עלייה של כ-200% בשימוש במילה "אغتصاب" (אונס) בצמידות למונחים הקשורים לשדה תימן בין התאריכים 28.7-8.8

דוגמאות של ציטוטים הטוענים כי התורה והתלמוד מצדיקים אונס של לא-יהודים בזמן מלחמה

המידע המובא בדו"ח מבוסס על דיווחים ומידע שהתקבל באמצעות ניטור רשתי בסיוע מערכות טכנולוגיות. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות עושה את מירב המאמצים על מנת להבטיח כי המידע יהיה מדויק רלוונטי ומעודכן. עם זאת, יובהר כי המידע בדו"ח מוגש כמות שהוא ("AS IS") ואין ביכולת המשרד להיות אחראי לשלמותו של המידע או להתאמתו למטרה או לשימוש מסוימים. במידה ויתגלו אי-דיוקים או טעות במידע, נודה על מסירת הודעה באמצעות דוא"ל שכתובתו: DIASPORA@PMO.GOV.IL

דוגמאות לציוצים שמקדמים נרטיב שמאשימים את ישראל בתמיכה באונס

המידע המובא בדו"ח מבוסס על דיווחים ומידע שהתקבל באמצעות ניטור רשתות בסיוע מערכות טכנולוגיות. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות עושה את מירב המאמצים על מנת להבטיח כי המידע יהיה מדויק רלוונטי ומעודכן. עם זאת, יובהר כי המידע בדו"ח מוגש כמות שהוא ("AS IS") ואין ביכולת המשרד להיות אחראי לשלמותו של המידע או להתאמתו למטרה או לשימוש מסוימים. במידה ויתגלו אי-דיוקים או טעות במידע, נודה על מסירת הודעה באמצעות דוא"ל שכתובתו: DIASPORA@PMO.GOV.IL

נספח

מונח/האשטג	שפה	תרגום
#سدي_تيمن	ערבית	שדה תימן
#سديه_تيمن	ערבית	שדה תימן (תעתיק שונה)
جسيم سدي تيمان	ערבית	גיהנום שדה תימן
#غوانتانامو	ערבית	גואנטנמו
غوانتانامو إسرائيل	ערבית	גואנטנמו ישראל
غوانتانامو أسرى غزة	ערבית	גואנטנמו אסירים עזה
سجن غوانتانامو الإسرائيلي	ערבית	כלא גואנטנמו הישראלי
اغتصاب	ערבית	אונס
اسرائيليون يعتدون جنسيا على معتقل	ערבית	ישראלים תוקפים מינית עציר
اغتصاب سجناء فلسطينيين	ערבית	אונס אסירים פלסטינים
#فادي_بكر	ערבית	פאדי בכר
SdeTeiman#	אנגלית	שדה תימן
IsraeliWarCrimes#	אנגלית	פשעי מלחמה ישראליים
IsraelProRape#	אנגלית	ישראלים בעד אונס
IDFRapist#	אנגלית	צה"ל אנס

יש-אונס-ראל	אנגלית	IsRapeL#
ציוני אנס	אנגלית	ZionisRapist#
הישות הישראלית האנסית	אנגלית	IsraelRapistEntity#
ישראלי הוא אנס	אנגלית	IsraeliAreRapist#
ישראלי בעד אונס	אנגלית	IsraeliProRape#
חובב אונס ישראלי	אנגלית	IsraeliRapistSympatizer#
ישראל טובחת	אנגלית	IsraeliButchers#
יהודים בעד אונס	אנגלית	JewishProRape#
אנס-ראל	אנגלית	RAPISrael#

המידע המובא בדו"ח מבוסס על דיווחים ומידע שהתקבל באמצעות ניטור רשתי בסיוע מערכות טכנולוגיות. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות עושה את מירב המאמצים על מנת להבטיח כי המידע יהיה מדויק רלוונטי ומעודכן. עם זאת, יובהר כי המידע בדו"ח מוגש כמות שהוא ("AS IS") ואין ביכולת המשרד להיות אחראי לשלמותו של המידע או להתאמתו למטרה או לשימוש מסוימים. במידה ויתגלו אי-דיוקים או טעות במידע, נודה על מסירת הודעה באמצעות דוא"ל שכתובתו:

DIASPORA@PMO.GOV.IL